

# TORONTAI

## ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egyes évre	190 dinár
Félévre	90 dinár
Hegyedévre	45 dinár
Egy órára	15 dinár

Egyes szám ára 75 para.

## POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felolós szerkesztő: Dr. MARA JENŐ

## SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Obiljeva (Zapolja) utca 1.  
Szerkesztőség telefonszáma . . . . . 21  
Kiadóhivatal telefonszáma . . . . . 21  
MEGJELENIK MINDENNAK HÉTFŐ ÉS  
ÜNNEPEK UTÁNI NAPOK KIVETÉVEL.

Veliki Beeskerek, 1922.

LI. évfolyam, 169. szám.

Csütörtök, augusztus 3.

### A királyi pár Beogradban.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, aug. 1.

Alexander király és Mária királyné néhány napi tartózkodásra Beogradba érkezett. A királyi pár a jövő héten hosszabb időre külföldre utazik.

### A dollárkölcson dátumot változtat.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, aug. 1.

A „Politika“ mai száma közli, hogy a Blér-csoport azzal a kéréssel fordult a kormányhoz, hogy a szerződés dátumát változtassák meg, illetve tolják ki egy hónappal. A Blér érdekeltség ugyanis úgy kívánja, hogy a szkupstinában való megszavazás utáni nap legyen a kölcson kelte.

### A hadizsákmányoló-bizottság visszaélései.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, aug. 1.

A Direkcija Plena (hadizsákmányoló-bizottság) visszaéléseit vizsgáló bizottság elhatározta, hogy a szkupstinai szünet alatt is üléseket tart, annál is inkább, mert rövidesen lejár a megadott határidő és az őszi üléseken már referálnia kell működésének eredményéről.

### Az amerikai vasutasztrájk.

A „Torontai“ tudósítójának távirata.

Berlin, aug. 1.

A kabeljelentés szerint az Egyesült-Államokban kitört vasutisztrájk szenzációs fordulóponthoz ért. Ugyanis a szakszervezetek Harding köztársasági elnök békéltető javaslatait meglepetésszerűen elutasították.

A helyzet a szénsztrájkban is erősen kiélesedett.

A kormány átvette a vasutak kezelését és ezért a szénkivitelt megtiltotta.

## Megválasztották az új államtanácsosokat.

Bogdanov Jóca dr. főispán-kormánybiztos is a ki-nevezettek között van.

— A „Torontai“ beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, aug. 1.

A nemzetgyűlés ma délelőtti ülésén az interpellációkra való áttérés előtt a házelnök bejelentette, hogy a délutáni ülés napirendjén az államtanácsosi állások és a főszámvevőségek elnökének megválasztása szerepel. Ribár dr. kijelentésének tudomásul vétele után az interpellációk kerültek sorra.

Kristán Edbin szociáldemokrata képviselő a hadügyminisztert interpellálta az ismeretes Ikanity dr.-t ért inzultus miatt. Ikanity ugyanis a „Republika“ című lapnak a szerkesztője s mint ilyen, éles támadásokat intézett a katonatiszti szervezetek ellen. Egy ilyen cikk megjelenése utáni estén Ikanityot és egyik barátját, Pavlovityot megtámadták és elverték. Kristán most megkérdi a hadügyminisztert, hogy miért nem büntette meg a tetteseket és főleg a felbujtókat. Vászity hadügyminiszter válaszában kijelentette, hogy a legszigorubb nyomozás sem járt semmi eredménnyel s maguk a sértettek sem tudtak utbaigazítást adni. Kristán nem elégszik meg a válasszal s azon gyanújának ad kifejezést, hogy véleménye szerint az affért a tiszteli liga inspirálta.

Ugyanakkor ebben az ügyben szólt még Lázity (földm.), Terzity (klerikális) és Popovity (földm.), akik valamennyien szigorú vizsgálatot kértek. A szkupstina Popovity beszéde után tudomásul vette Vászity hadügyminiszter válaszát.

A délutáni ülés napirendjén az államtanácsosi állások és a főszámvevőségek elnöki állásának betöltése szerepelt.

Szavazás előtt Dukity Dusán (földm.) pártja nevében kijelenti, hogy a választásnál nem vesz részt, mert az alkotmány rendelkezései értelmében július 6-ikáig kellett volna az államtanácsosokat megválasztani, ehelyett ez csak augusztus elsején történik.

Terzity a klerikális-párt nevében beszél és elmondja, hogy a választásnál passzive viselkednek, mert az államtanácsosok közül csak négy horvát és két szlovén van, a többi szerb, ami könnyen nemzetiségi elégedetlenséget okozhat.

Késő délután volt, amikor Ribár dr. elrendelte a szavazást. Legelőbb a főszámvevőségek elnökét választották meg. A szkupstina 134 szavazattal Protity Mihajló képviselőt választotta meg erre az állásra Danity Andreával szemben, akinek mindössze huszonegy szavazat jutott.

A király által javasolt huszonegy államtanácsos közül a következő tizenkettőt választották meg: Bogdanov Jóca dr. Torontai-temesmegye kormánybiztos-főispánja, Polisevity dr., Raityevity, Csulovity, Arangyevity, Sztaniszity, Demetrovity, Ferovity, Djukanovity, Popovity, Ibrahim bég és Neszorovity.

Ezután megválasztották azt a husznegy jelöltet, akik közül a király tizenkettőt kinevez. A szkupstina szavazattöbbsége a következőkre esett: Marei Domonkos dr., Jankulovity Lázár, Gyurgyevity Nikola dr., Rosity Máttyás, Musityki Mita dr., Radivojovity Mihajló, Karity Dimitrie, Jovánovity Radoje, Vukanovity Száva, Szegedin Szteván dr., Szardelity Andrea dr., Maulovity Dragomir dr., Szimity

Miloje, Vojnovity Lujo, Lapesenynin Száva, Misority Vidoje, Stefanovity Milán, Sievity Anasztáz, Tomity Szteván, Pavlovity György, Jovánovity Mihály, Gyority Ljubomir, Obradovity Dragomir, Ploi Miroszláv.

A szkupstina által jelölték névjegyzékét holnap átadják a királynak, aki valószínűleg az első tizenkettőt fogja kinevezni.

### A magyar politikából.

Budapest, aug. 1.

Kállay pénzügyminiszter a magyar nemzetgyűlésen ma válaszolt az indemnitási vita során elhangzott felszólalásokra.

A pénzügyminiszter kijelenti, hogy az ország pénzügyeiben dekadens állapotokat konstatált. Ennek bizonyítására azt mondja, hogy Hegedüs költségvetése jelentékeny deficittel zárult. Az állapotokon csak úgy lehet segíteni, hogyha a kormány a kiadásokat apasztja és a bevételeket emeli, ami az államháztartás egyensúlyát helyreállíthatná.

Miután a már megalkotott költségvetés a magasabb korona-kurzus alapján készült — új költségvetést kell csinálni. A kormány magában az indemnitásban egy milliárdot fordít a lakásépítésre, száz milliót iskolákra és kilencven milliót utépítésre. A bankóprést csak akkor szabad igénybevenni, hogyha beruházások is történnek. Az ország jelenlegi forgalma 36 milliárd korona. Ezt fedezni igen nehéz feladat.

A pénzügyminiszter továbbá kijelentette, hogy a programja a következő:

A bankóprést beszüntetése, igazságos adóztatási rendszer, amely a termelőosztályokat veszi elsősorban tekintetbe, mert ezeknek kell elsősorban az ország iránti adókötelezettséget teljesíteni.

A belső rend tekintetében optimista. A korona rohamos esését semmi belső gazdasági ok nem indokolja, mert az csak a márka esésének a következménye. Magyarország jövője biztos. A valuta esésének nem tulajdonít nagy jelentőséget, de a rossz tüneteket gyógyítani kell. Intézkedett, hogy hitelintézetek valutahitelt ne adjanak. A reparációtól nem fél. A reparáció az egy centime alá esett német márkával megbukott. Kijelenti, hogy az ország nem fog reparációt fizetni.

A Ház az indemnitást általánosságban nagy szótöbbséggel elfogadta.

## TÖZSDE

Augusztus 1.

Beograd. (Zárlat) Valuták: Lira 375, Lei 53, Márka 15, Osztrák korona 025.

Devizák: London 365, Páris 663, Milano 383, Prága 20750, Berlin 1335, Wien 020, Budapest 440.

Budapest. (Zárlat) Valuták: Napoleon 7800, Angol font 8975, Dollár 1995, Francia frank 16500.

Márka 309, Lira 8850, Osztrák korona 408, Lei 1325, Sokol 4970, Svájci frank 38000, Dinár 2375.

Devizák: Amsterdam 795, Bukarest 1325, London 8300, Berlin 311, Páris 16300, Milano 9200, Prága 5020, Svájci 38600, Wien 400, Zagreb 605, Newyork 2000.

Zürich. (Zárlat) Devizák: Berlin 082, Hollandia 204-25, Newyork 526, London 2340, Páris 4320, Milano 238, Prága 13, Budapest 026, Zagreb 162-50, Varsó 0085, Wien 001250, Osztrák bélyegzett 001750.

## HIREK

A „Torontál” a szkupstina elnökségének bankettjén. Beogradból jelentő tudósítónk: A szkupstina elnöksége tegnap este a „Petrograd” étteremben vacsorát adott az első rendes évi költségvetés meghozatala alkalmából. A vacsorára a sajtó képviselői is hivatalosak voltak s többek között a „Torontál” is meghívást kapott. A „Torontál” képviselőjében beogradi munkatársunk vett részt a banketten.

Amundsen nem repülhetett át az északi sarkot. Berlinből jelentik, hogy Amundsen kísérlete az északi sark átrepülésére meghiúsult. A kísérletet a jövő évre kellett elhalasztani.

### Oh nem az az igazi

Évszak, mikor nap- és éjegyenlőség van. Mikor a hideget vagy a meleget a higany kis ezüstszlopa után mérlesekélik. És nem az, amikor hűs szél sodorja le a fáradt faleveleket. És nem az, mikor ölmos halk őszi eső temeti a nyár izzó álmait és ezüst pókfónál száll a hervadt tarlókon át. Oh, nem az! Az igazi évszak a szívben van.

— Ha egy fiatal lány nevet, mosolyog és ok nélkül kacag és újra kacag — ez a tavasz.

— Ha egy szép asszony csókol és minden csók után újra csókra vágyódik — ez a nyár.

— Ha egy negyven éves asszony hajában már ott az első ősz hajszál és egy fiatal, tüszavú fiú szemlémére áhítozik — ez az ősz.

— És ha egy ezüsthajú asszony egyre sóhajt, mindig csak sóhajt és sóhajtva rebegi: Oh miért nem szerettem többször? — Ez a tél! A tél!

A külteki utcák keresztelése. Amikor a városi tanács és képviselőtestület Becskerek utca neveit átkezesztelte, illetve megváltoztatta, a külteki utcák nem kaptak nevet, mert a hatóság akkoriban nem tartotta szükségesnek a külteki utcákat névvel ellátni. Kitént azonban, hogy a tájékozódás és eligazodás a külteki név nélküli utcáiban nehézkes és hosszadalmas. A városi tanács tehát elhatározta, hogy a hiányt pótolja. Matity Mihály dr. és Alexity Bogolyub polgármester kedden bejárták a határt és a külteki utcákat pap nélkül megkeresztelték. A városgazda volt a ministráns.

\* Dr. Efreimidis sorozási útjáról visszaérkezett és újból megkezdte a venerikus betegeknek gyógykezelését a Daun-féle házban 1—3 óráig és este meggyezés szerint.

\* Átutalásokat és csekk kiírásokat — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — Wien, Prága, Budapest, Berlin, Temesvár, valamint a többi külföldi piacra újból eszközöl a Nagybecskereki Takarékpénztár, Veliki Becskerek, Korona-szálló épület. Telefon: Pénztár 16. — Vezérigazgató 52.

NAGYON KELLEMESEN hat a hát vagy a végtagok stb. bedörzsölésénél, mint kozmetikum a bőr-, fog- és szájjápolásnál Feller patikus jóillatú „Elsa-Fluid”-ja. Sokkal erősebb és jobb a sósborszesznél és 25 év óta kedvelt 3 duplaüveget vagy 1 speciálüstveget csomagolás és portóval együtt 72 K-ért küld: FELLER V. JENŐ Stubica Donja, Central 202 sz. (Hrvatska).

## Keresd az asszonyt!

A muzsljai harc epillógusa. — Asszonyért tört ki a háborúság. — Ki ölte meg Teleki Pált?

Becskekerek, aug. 2.

A muzsljai véres vasárnap aktájának lezárásához közeledik. A csendőrség befejezte nyomozását az ügyben és már át is tette jelentését a vizsgálóbíróhoz. A megejtett nyomozás adataiból világosan kibontakozik az egész véres eset lefolyása.

Vasárnap, augusztus 30-ikán délután megjelent Karl József vendéglőjében Teleki Pál meglehetősen kaptos állapotban és ott mulató fiainak, Istvánnak és Péternek ezt a lakonikus parancsot adta: „Aztán mindönkit le kell szurni!” Mikor aztán este nyolc órakor a vendéglős bejelentette a zárórát, az öreg Teleki odaállt a koresmaajtó elé

a nagy bunkós botjával, a fia, István pedig beugrott a koresma helyiségébe és rögtön késsel kezdett dolgozni. Erre aztán a bentlévő tiz-tizenkét ember között általános dulakodás kezdődött. A verekedő emberek a teremből kivonultak az udvarra, egyszeribe előkerültek a bieskák és néhány pillanat múlva már ott hevert a földön Teleki Pál, akit szíven szurtak és aki, mire Karl koresmáros kocsiján hazavitte, sebébe behalt. Horváth Ferenc, aki súlyos haszúrást kapott és azóta a kórházban élet és halál között lebeg, Bakos Illés és Teleki István, akik ugyancsak súlyosan sebesültek meg.

A sebesülésekre vonatkozóan sok jel szól amellett, hogy Teleki Pált Bakos Albert szúrása ölte meg. Horváth Ferenc és Bakos Illés súlyos sérüléseit Teleki István okozta, aki a verekedésben maga is súlyosan megsebesült.

Teleki István és Sziveri István közös szeretőt tartottak s ebből kifolyólag pattant ki a véres kimeneteli harc.

A verekedésből kifolyólag letartóztatásban vannak: Teleki István, Bakos Illés, Bakos Albert, Horváth János, Popics András és Bakos Péter.

## Eredmény nélkül oszlott szét a szerb-román határmegállapító bizottság.

Kikinda, aug. 1.

Az elmúlt héten közölte néhány beogradi lap, hogy a román és az SHS állam határainak rendezésére egy szerb-román katonai és polgári vegyes bizottság tartózkodik Velika Kikindán, hogy itt a két állam határvonalát a szükséges mértékben megállapítsák.

Velika Kikindán valahányszor a szerb-román határkiigazítás kérdése valahogy így újból előtérbe kerül, reménytelen kombinációk, hírek kerülnek forgalomba és visszatér ilyenkor ezernyi sok probléma kérdése is, mely főleg azok lelkét foglalkoztatja, akik tisztába vannak azzal, hogy Velika Kikinda vergődő, pangó kereskedelmi életének kilátástalan és felette sivár jövőnek kellő rendezése.

Kikinda az ország határán, két határ közé szorítva, kiesve minden jelentős vasúti vonalból, elszakadva azoktól a községektől, melyek kereskedelmének éltető forrásaik voltak, kilátástalan és felette sivár jövőnek néz elébe.

És soha, sehol, semmi fórum előtt Kikindának erről a helyzetéről beszélni nem hallottunk és amit mindenki érez és mindenki tud itt, azt nem is sikerült eddig még csak az aktuális problémák sorába sem tenni. Érthető tehát, ha a határmegállapító bizottságnak Kikindán való megjelenését élénk érdeklődéssel figyelte itt mindenki és legalább is a határmenti birtokosok érdekeinek megvédésére nézve várta valamelyes eredményt a bizottság munkájától.

A határrendező-bizottságnak az SHS állam részéről Milojevity tábornok volt az elnöke, tagja volt

többek közt Petkovity ezredes, polgári tagja pedig dr. Veszelinovy Iván országgyűlési képviselő. A román bizottság részéről az elnök Breljanu főkonzul volt. A bizottság értesüléseink szerint először is egy platformban állapodott meg arra nézve, hogy milyen elvek szerint fognak eljárni. Lényege természetesen a nemzetiségi elv és a magántulajdonosok érdekeinek szem előtt tartása lett volna.

Az azonban csak lett volna, mert amikor az elvnek gyakorlati megoldására került a sor, a román bizottság annyira egyoldalúan merev magatartást tanúsított, hogy ez kizárta a kérdés megoldását. Óbédánál kezdte meg a bizottság működését, de már az itteni tárgyalások mutatták, hogy kevés eredményre lesz kilátás. Mégis egy teljes hétig együttmaradtak, végigjárták a határ mentét Mokrin és Oroszlamosig. Máriafölde romániai községben feneklettek meg a tárgyalások végképpen. E tárgyalásoktól egyes határmenti román községnek idecsatolását vártuk, pro és kontra vitáskérdések elintézését és barátságos megoldását. Végeredményben pedig a román bizottság zárkózottságán, elutasító merevségén mulott, hogy a bizottság minden eredmény nélkül szétoszlani volt kénytelen, miről az országunkbeli bizottság jelentést tett az illetékes minisztériumnak.

Tehát elveket, eljárási elveket állapítottak csak meg. Gyakorlatban már nem ment a dolog. Így szokott ez lenni kicsiny és nagydolgokban egyaránt. Az elv, az rendesen jó.

A szénárak újabb emelése Németországban. Berlinből jelentik: A ruhrvidéki bányamunkásokkal a közeli napokban Berlinben megkezdődött és a béremelésre vonatkozó tárgyalások kilátásait kedvezően ítélik meg. Már most bizonyos, hogy a követelések részben vagy egészben való teljesítése esetén a szénárakat jelentékenyen emelni fogják.

Átutalások, hitelevelék és csekk az összes bel- és külföldi piacokra, valamint valutabiztosítások árukitételre kaphatók — a beogradi pénzügyminisztérium felhatalmazása alapján — a Szerb Szövetkezeti Bank R.T. fiókjánál (Srpska Zadrúzna Banka D. D.), Veliki Becskerek. — Telefon 43 és 47.

A kiadóhivatal telefonja — 21.  
A szerkesztőség telefonja 281.

## Dohány vagy nem dohány, dohány vagy nem dohány...!

Szomorú-vig történet.

Becskerék, aug. 2.

Azt nem lehet tagadni, hogy az emberiségnek népies nyelven fináncnak nevezett pénzügyi része mindig is valami titkos szeretettel viseltetett a poézis iránt. Amióta pedig nagyot fordult az idők keze és a költők a költészetnek hasznosabb részét, az olasz lírát művelik különösebben, a szegényebb költészeti részt, a szerelmi líra kizárólag a pénzügyorségnek maradt. És ez helyén van így. Mert hiszen a sors már eleve poétikus helyzetet rendelt nekik ebben a szürke világban: egy virág, egy növény örízetere rendelte őket. És ezt ők féltékenyebben is csinálják, mint ahogy valaha a paradicsomban örízhetette a lángpallosu angyal az almáját.

Igy érthető csak, hogy tegnap reggel a Prasehák Testvérek bégaparti virágkertetébe beállított két pénzügyőr és komor zordsággal vagy zord komorsággal kijelentette: — Önök fel vannak jelentve, hogy dohányt termesztenek! Prasehákék természetesen kijelentették, hogy ez a cselekedet nekik eszük ágában sincs. Ámbátor jobb volna, mert például ki a fene vesz gyöngyvirágot akármilyen szép is — viszont a dohányt megveszik, ha még olyan rossz is! Példa rá a Cuba-portorico. E rövid kitérés után a pénzügyőrök hadiszemlét tartottak és a különféle kaktuszok közül kihúzták az inkriminált dohány-növényt.

A kertészek nagyot néztek erre a leltre és váltig magyarázták, hogy ennek a növénynek a neve Nikotiana affinis. Moore. És ez nem ugyanaz, mint a Nikotiana Tabacum. Linné. Mert az affinisben nincs nikotin, tehát, nem is megy dohányszámba, mert disznóvénnyel, amelynek természetese bármilyen mennyiségben hatóssági engedély nélkül eszközölhető. A pénzügyőrök kereken kijelentették azonban, hogy ők se azt a Mooret, se azt a Linnét nem ismerik és minthogy ezek a nevezettek, mint ahogy észreveszik, nemhogy nem pénzügyi biztosok, de még a legkisebb rangot, a pénzügyi vigyázóit sem tudták maguknak megszerezni, az ő kijelentésük tehát wurst és nem ér semmit.

Nem használt itt semmi beszéd és semmi lamentálás. A pénzügyőrök neki álltak és fürgé kézzel kiespálták kettőszáz darab disznóvényt és azt a nagy átok elrebegeése közben bedobták a Bégába.

Minthogy félős, hogy a jövő héten gyanút fognak és esetleg kiirtják az összes petuniákat a városban, mert hogy ez a disznó növény is rokonságban van a Tabakumnak nevezett Solanaceaeakkal — a németek piáne Tabakblume'-nak is hívják, jó volna, ha valami felvilágosító tanfolyam tartatnék arra nézve, hogy a kékáposzta és a tölgyfa között van némi különbség — ha nem is sok.

## Megmentették a becskereki kórházat.

A „Torontál“ cikke a novisadi egészségügyi osztály előtt. — Az igazgató-főorvos közbenjárása. — Segély érkezett a kórház részére. — Jaksity dr. képviselő intervenciója.

— A „Torontál“ tudósítójától. —

Becskerék, aug. 2.

A napokban szomorú tényeket tartalmazó szenzációs cikket közölt a „Torontál“ a Bánság egyetlen modern egészségügyi intézetéről, a becskereki megyei közkórházról. A nagy feltűnést keltő riportban a kórház súlyos anyagi válságával kapcsolatban megírtuk, hogy a kórház bezűntetés előtt áll s amennyiben rövidesen hathatós segély nem érkezik, szélnek eresztik a személyzetet és a beteget s bezárják a közkórházat.

A „Torontál“ cikke nagy port vert fel a Vajdaságban és hogy a kórház válsága nem maradt visszhang nélkül, abban nagy része jutott ki a „Torontál“-nak, mely az ügyet a lehető legmelegebben felkarolta és felhívta az illetékes hatósági közegek figyelmét a közkórház megmentésére.

Mátity Misa dr., a kórház igazgató-főorvosa ugyanis sürgető felirata mellé a „Torontál“ kérdéses példá-

nyát is beküldte a novisadi egészségügyi ügyosztálynak, hogy ezzel is dokumentálja, hogy mennyire sürgős a segítség s milyen beláthatatlan súlyos következményekkel járhat a kórház bezárása.

Az igazgató-főorvosnak ez utóbbi írásbeli intervenciója hétfőre eredménnyel is járt, amennyiben a novisadi egészségügyi osztály értesítette a becskereki közkórházat, hogy ideiglenesen kilencvenezer dinár segélyt folyósított az alkalmazottak és az adósságok egy részének kifizetésére. Tegnap augusztus elsőjével

közölte a becskereki pénzügyigazgatóság a kórház vezetőségével, hogy a novisadi egészségügyi osztálytól kilencvenezer dinár érkezett, ami a régebről fennmaradt és visszatartott száznyolcvanötezer dinár után járó nyolcvanezer dinárral együtt kilencvenötezer dinárt tesz ki.

Az összegöt a kórház vezetősége még a tegnapi nap folyamán felvette és abból kiűzette az orvosokat, tisztviselőket, irgalmas nővéreket, egyszóval az összes alkalmazottakat. A fennmaradó pénzből az adósságok egy részét törlesztik s ezzel megszabadul a kórház a szállítások bezűntetésének erősen fenyegető rémétől. A kórház a novisadi egészségügyi ügyosztály határozott további hathatós támogatási ígérete alapján fát rendelt és megkezdte a téli szükségletek beszerzését.

A megyei közkórház érdekében egyébként — Mátity dr. kijelentése szerint — Jaksity Zsárkó dr. bánsági országgyűlési képviselő is interveniált, akinek ugy a pénzügyminiszteriumban mint az egészségügyi miniszteriumban a legmesszebbmenő anyagi segélyeket helyezték kilátásba a kórház részére.

## Nők és kiskorúak nem alkalmazhatók éjjeli munkára.

Becskerék, aug. 2.

A pékműhelyekben lefolytatott razziaival kapcsolatban megírta a „Torontál“, hogy Eckstein Samu kenyérgyárost figyelmeztette a vizsgálatot vezető Vuity inspektor, hogy nők és kiskorúak éjjeli munkánál nem foglalkoztathatók. Mivel ehhez az utasításhoz azt a megjegyzést fűztük: holott sok munkanélküli péksegéd van, — könnyen azt a tévedést kelthettük, mintha csak a kenyérgyárakban volna megtiltva a nőknek éjjel dolgozni.

Utánajártunk a kérdéses szociálpolitikai miniszteri rendeletnek s most már ennek alapján közölhetjük, hogy nők és kiskorúak semmiféle ipari vagy gyári üzemben éjjeli munkára nem alkalmazhatóak.

A rendelet érzékenyen sújtja azokat az iparágakat, gyárakat és ipari üzemeket, melyekben filigrán és könnyű kézimunkát végeznek a munkások, melyeknek többsége éppen ezért nőkből kerül ki. A textilek gyárai, harisnya-, szőnyeg-, gyapju-feldolgozó, se-lyemgyárak, dohánybevaltók, kerteszek alkalmazottainak kilencvenöt százaléka nő. A felsoroltak közül a Bánságban is sok üzem éjjeli munkára van berendezve, ezek máról-holnapra nem küldhetik el alkalmazottaikat és nem térhetnek rá oly könnyű szerrel a nappali munkaidőre. Másrészt meg ezzel a cég károsodásán kívül a munkások is érzékeny csapást szenvednek, amennyiben a vállalatnak az éjjeli munkaerőket el kell bocsátaniok.

A bánsági kereskedelmi és iparkamara a munkások és a munkaadókat egyaránt megkárosító rendelet megváltoztatásáért mozgalmat indított. A kamara a kereskedelmi miniszterhez intézett felterjesztésében rámutat a rendelet hibáira és káros következményeire és kéri annak mielőbbi módosítását.

## Aki gazdag leányt vesz el feleségül azt felmentik a katonáskodás alól.

Furcsa rendelkezés a katonai törvényben.

Becskerék, aug. 1.

A nemszlávok bevonulása körül újabban annyi hír van forgalomban, s annyi egymással ellentmondó rendelkezésről tudnak egyesek és rémitgetik vele az érdekelteket, hogy a vitás ügyek tisztázása végett elhatároztuk, hogy részletesen megerdeklődjük és leközöljük, kik tartoznak reudes szolgálatra bevonulni és milyen évfolyambeliek kaphatnak rövidített katonai szolgálatot.

A katonai ügyosztályban nyert információk szerint az 1896., 1897. és az 1898. évben született hadköteleseknek beszámítják a volt osztrák-magyar hadseregben eltöltött katonáskodási idejüket, ezeken tehát már csak fegyvergyakorlatra kell bevonulniok. Az 1899 és 1900. évfolyambeliek ügye végleges elintézését még nem nyert. Az 1900-asoknak több mint valószínű, hogy újra kell leszolgálniok a rendes időt, mivel csak a háboru utolsó évében vonultak be és csak nyolc hónapon át voltak katonák. Az 1901. és 1902-es újoncok kétségen kívül rendes beosztást és szolgálatot kapnak.

Alkalmunk volt megtudni azt is, hogy kik kérhetik felmentésüket, illetve szolgálati idejüket megrövidítését. A hadügyminiszteri rendelet szerint az elsőszülött, vagyis a legöregebb fiu, egy évi rövidített szolgálatot kaphat, ha a kor szerint közvetlenül utána következő öccse nem töltötte be a tizennyolcadik életévét, vagy hogyha öccse (tekintet nélkül a korára) beteges, vagy más ok miatt alkalmatlan a munkára.

Ha az apa legöregebb fia meghalt, beteges vagy munkaképtelen, vagy ha a család kötelékéből törvényes uton bebizonyíthatólag öt éve kivált (például házasság esetén), akkor a kor szerinti második fiu tarthat igényt a rövidített egy évi időtartamu szolgálatra.

Külföldön dolgozó fiuk, akik törvényes uton még nem léptek ki öt éve a családból, katonai szolgálati idejük leszállítását nem kérhetik.

Rövidített tizennégy hónapot szolgálnak azok, akik földműves iskolát végeztek. Katonáskodási idejük leszállítását kérhetik ezenkívül azok, akik egyetlen fiuk a kérdéses családban és gondot kell viselniük a családjukért, (feleség, anya, nővér) hatvan éven felüli apjukért, vagy hatvan évnél fiatalabb, de beteges családjéért.

Mindazok, akiknek hozzátartozói elhaltak és földbirtokuk van, ami után maximum nyolcvan korona egyenesadót fizetnek, felmentést kaphatnak a katonáskodás alól.

Érdekes pont a hadügyminiszteri rendeletben, hogy annak aki a sorozás előtt házasodik, felmentést vagy rövidített szolgálatot nem adnak csak abban az esetben, ha gazdag leányt vesz el feleségül, hogy a hozományul kapott vagyonból eltarthassa szegénysorsu hozzátartozóit.

A felmentésekről és a szolgálati idő rövidítéséről szóló törvény minden sorozó-bizottság kezében van. Ajánlatos tehát az ebbeli kérelmet rögtön a sorozás akamából szóval és írásban előterjeszteni.

## Rabióbanda garázdálkodik Szenthubert körül.

Harc a csendőrök és a rablók között.

Kikinda, aug. 1.

Ilyenkor, kukoricaérés idején néhány év óta szezonszerűen kezd aktuális lenni a fegyveres utonálló alakja, aki előtöppanva a kukorica sűrűjéből hol itt, hol ott támadja meg az országot utasát és veszélyezteteti sokszor egy egész környék közbiztonságát. Az idén Novi Sad körül bukkantak fel először, aztán Subotica táján jelentkeztek és most már a Bánátba is elkerülve, egy hét óta a szomszédos Szenthubert község békés német polgárait tartják rettegésben fegyveres betörők.

Szenthuberten az elmúlt hét esütörtöke óta három éjszakán át kísérelte meg egy betörőbanda különböző helyeken a betörést. Kíséreltük azonban eredménytelen maradt, mert egy ízben csendőrök zavarták meg őket, másutt meg a zajra fölébredt házbéliek csaptak lármát, úgy hogy a betörők miután több lövést leadtak a házbéliekre, elmenekültek. Kisebb lopásoktól, rablásoktól eltekintve, emberélet még nem esett áldozatul a kukoricaiban tanyázó rablóbandának.

Szombatira virradó éjszakán a község két szál csendőre állt lesbe a faluba futó országút szélén és éjféltájt tényleg előkerült öt fegyveres alak a kukorica sűrűjéből és az öt rabló az országúton a falunak tartott. A két csendőr megállásra szólította fel a fegyveres alakokat, ezek válaszul tüzelni kezdtek, úgy hogy a község lakói valóságos fegyverropogásra riadtak álomból. A csendőrök és a rablók harcában az egyik csendőr sapkáját furta át fegyvergolyó, a rablók közül pedig egy valószínűleg megsebesülhetett, ezt azonban társai magukkal huroolták.

Az éjszakai harc után a község lakói most polgárőrséget szerveztek, a csendőrség pedig, mely tetemes erősítést kapott, erősen nyomoz a rablók után.

## Közgazdaság

### Hogy áll a dinár?

Ma fizettek 100 dinárért

Budapest	2460 magy. koronát
Bécsben	52000 osztrák kor.-át
Bukarestben	
Prágában	193:50 cseh koronát

A szénárak leszállítása Franciaországban. Párisból jelentik: A közel jövőben a francia ipari szén árát tonnáként 10-15 frankkal le fogják szállítani. Ezt a leszállítást háromnegyedóránál túlorázással akarják lehetővé tenni.

Malomkoncentráció Magyarországon. Budapesti tudósítónk jelenti: A fővárosi malmok elhatározták, hogy a múlt évben alakított koncentrációt az idei szezonban is fenn fogják tartani. Ennek következtében az őrésre szolgáló gabonamennyiségeket a fővárosi malmok közös számlára fogják megvásárolni.

A tőzsdelátogatás díja Bécsben. Bécsi tudósítónk jelenti: A tőzsdelátogatási díjat augusztusra 750.000 koronában állapították meg.

## Sport

Országos teniszverseny Beeskereken. A veliki beeskereki tenisz-társaság augusztus hó 16-tól kezdődőleg országos teniszversenyt rendez a következő feltételek mellett. A verseny országos jellegű, azon részt vehet az SHS állam minden amateur játékosa, akár egyesületi, akár magánnevezés által. Eldöntésre kerülő vesenyszámok: Férfi egyes Vojvodina bajnokságáért, férfi páros Vel. Beeskerek város bajnokságáért, vegyes páros Vojvodina bajnokságáért, férfi egyes hep., női egyes hep., női kettes, vegyes páros hep. — A részletes feltételeket a napokban küldi szét az egyesületeknek a verseny intézősége.

Örömmel regisztráljuk a versenykiírást, egyrészt mert városunk szépen fejlődő teniszsportjának csak lendületet adhat egy nagyobb verseny konkurenciája, másrészt meg a biztosra beigért zagrebi, beogradi, novisadi, pansevói, palicsi s a helybeli nagyszámú játékosok összecsapása szép sportot ígér a résztvevőnek, szemlélőnek egyaránt.

Itt említjük meg, hogy augusztus folyamán megalakul Zagreb-ban a jugoszláv teniszszövetség. Az alakuló gyűlésre szóló meghívókat már szétküldték az ország minden teniszsporttal foglalkozó egyesületének.

### Football.

HASK (Zagreb)—NAK (Novi Sad) = 6:0. A zagrebi bajnoksapat rátalált a második napon önmagára s egyszerűen lelépte a mostanában súlyos játékos veszteségeket ért NAK-ot.

A ZsSE sportünnepélye. A ZsSE, mint minden évben, úgy az idén is augusztus 13-án nagyszabású sportünnepélyt rendez a lövölde mögötti sporttelepén. Az előkészítő-bizottság a napokban állította össze az ünnepély programját, amelynek lebonyolítása a főtéren és a sporttelepen történik. Az ünnepély programja a következő: D. e. zenés ébresztő, térzene, 8 km. távgyaloglás, kerékpárverseny (10 km.) 4x400 m. staféta a főtéren. — D. u. 2 óra-kor kivonulás a sporttelepre. Helyi egyetközi atletikai versenyek, labdarugás a Beogradi Sportklub I. csapatával, szórakoztató sátrak, u. m. szerencsehalászat, próbaházasság, kacsázás, világpósta, szépségverseny, rudmászás, lepényevés, zsákfutás stb. Felállítanak még cukrász- és hűtőital-sátrak. Este 8 órakor tűzijátékok a ZsSE dalárdájának közreműködésével, az egyet műkedvelő gárdája apró monológokat és dialógokat ad elő a közönség szórakoztatására.

### Athletika.

Az MTK szombat délutáni ifjúsági versenyén Magyar (MTK) a hármasugrásban 13:55 m. eredményével új ifj. rekordot állított fel. Ugyanezen a versenyen Orbán (H.-M.-Vásárhely) 178 cm.-t ugrott s Zoltány (MAC) a 800-at 2:08 p. respektábilis idővel nyerte.

## Nyilttér

Ezen rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

### Nyilatkozat.

Ujságírói reputációnk érdekében kötelességünk kijelenteni, hogy a „Szabadság” című politikai napilapnál eddig folytatott munkásságunkat a kiadótulajdonos lelkületlen eljárása folytán megszüntettük. — A „Szabadság” volt szerkesztősége.

## Beogradba

utazom vizumomért,  
1298 szivességből bárki utlevelét láttamoztatom.

Cim a Torontál kiadóhivatalában.

Egyedül álló nő

## gazdasszonyi állást

vállalna magányos, idősebb urnál. 1297

Cim a Torontál kiadóhivatalában.

Üzletemben a pénztári és irodai teendők elvégzésére szükségem van 1296

egy fiatal emberre vagy leányra, aki a szerb és német nyelvet szóban és írásban bírja. Ajánlatokat levélileg vagy személyesen kérek. Djoka Risztics.

## Egy felsőruha- és fehérnemű-varrónő

egy heti munkaidőre azonnal felvétetik ifj. Huszár István „Kotárka” vendéglősnél 1293

Egy jókarban lévő 1280

## gőzeke-garnitúra

Fowler gyártmány, áll: 2 lokomobilból egyenként 20 HP, 1 hétvasu buktató-éke és 2 vas-viztartálykocsi jutányosan eladó. Tudakozódni:

Julius Schwarz, Zagreb, Trenkova ulica 5.

## VII. gimnáziumot végzett diák szerb nyelvtanítónak

ajánlkozik elemista fiúhoz. Cim a „Torontál” kiadóhivatalában.

## Mielőtt Ön

befőttes- és uborkás-üvegeket vagy táblaüveget

venne, érdeklődjék az ár és minőség iránt

Ivanitza Ferdinánd Károly

üveg-, porcellán-, tükör- és lámpakereskedésében 837

Veliki Beeskerek, Aleksandrova (Fő) utca.

## Veszek

régi ruhát és különféle dolgokat, Házhoz is megyek. 1286

Abrahámovityné, Csernovics-u. 3.

## Elsőrendű meszet,

beocsini portland-ementet, száraz vel-lázott búkkfaszenet vagon-tételben szállít

Révai Adolf Subotica.

1292 Telefon 551.

## Eladó egy teljesen új mozgószínház gép

Kalmár István kereskedő, Torda. 1282

## Eladó engros-üzlet!

20 éves engros-gyarmatcég Novi Sadon, gazdag raktárral a Fő-utcán, azonnal eladó. Csakis komoly vevők tőkével, illetve biztosítékkal sziveskedjenek ajánlataikat „Vojvodina” jelige alatt a „Torontál” kiadóhivatalába küldeni. 1290

## Nikkelező

üzemben van és vállal minden e szakmába vágó munkákat. KRAUSZ GYULA vas- és fémöntőde, Veliki Beeskerek. 1220 Telefon 329.

## Gazdák figyelmébe!

Tisztelettel értesítjük a t. gazdaközönséget, hogy legújabb gyártmányu, legmodernebb szerkezetű és legmagasabb cselekvőképességű 40 PS „PUCH”-féle Excelsior

## motorekéink

megérkeztek és raktárunkból a legolcsóbb árban szállíthatjuk. Próbaszántást és üzembhelyezést díjtalanul eszközöltünk! Részletes felvilágosítással szolgál!

Keller Ferenc főképviseelő Vel. Beeskerek, Vojvode Bojovitya (Vörösmarty) utca 15. szám. Telefon 170.

1218